

בס"ד קיץ תשפ אחיקם קשת ahikamkashat@gmail.com

סיכום מסכת שבת

נושא המסכת:

דיני שבת – בעיקר איסורי שבת (מדאורייתא, מדרבנן, מדברי נביאים), וקצת מצוות שבת (כגון הדלקת הנר, כבוד שבת, סעודות בשבת).

נושאי משנה:

* נושא א - הכנה לשבת: פרקים א-ו.

פרק א - דיני הוצאה ורשויות (כדי לדעת עם מה אסור לצאת כבר לפני שבת).

פרק ב – הדלקת נרות, בין השמשות.

פרק ג – בישול, שהיה, חזרה (לדעת מה מותר להשאיר על האש לפני שבת).

פרק ד – הטמנה (מה מותר להטמין לפני שבת שישמור על החום).

פרק ה – מה מותר להוציא עם הבהמה.

פרק ו – מה מותר להוציא עם האיש ועם האישה.

* נושא ב – יסודות שבת: פרקים ז-י.

פרק ז – חילוק מלאכות, לט מלאכות. בסוף הפרק מתחילים עם דיני שיעורין.

פרק ח – שיעורין.

פרק ט – בדרך אגב – דינים שנלמדים מרמזים בפסוקים.

פרק י – מצניע, כלאחר יד, מלאכה שאין צריך לגופה.

* נושא ג – פירוט (חלק מ-) המלאכות. מהסוף להתחלה:

פרק יא – מושיט, הוצאה.

פרק יב – מכה בפטיש, בונה, חורש, כותב.

פרק יג – אורג, צד

פרק יד – נטילת נשמה, רפואות.

פרק טו – קשירה, כבוד שבת.

* נושא ד – דיני דרבנן ודברי הנביאים (ממצוא חפצך ודבר דבר):

פרק טז – איסור הצלה בדליקה, חוץ מדברים מסוימים שהתירו.

פרק יז – מוקצה.

פרק יח – פינוי, יולדת.

- פרק יט – דיני מילה.
- פרק כ – משמרת (כולל אוהל) ועוד בהכנת אוכל.
- פרק כא – בסיס לדבר האיסור – פרק קצר מאוד.
- פרק כב – סחיטה, פתיחת חביות וכו'.
- פרק כג – ממצוא חפצך ודבר דבר: שאילה, אמירה למוצאי שבת. עיסוק במת.
- פרק כד – טלטול ע"י גוי חש"ו ובהמה, שימוש בבעלי חיים ובעצים, מדידה.

הסוגיות העיקריות שהיו לנו, חוץ מנושאי הפרקים עצמם:

- פרק א. ארבע רשויות. ידו של אדם דע"ד. שביתת כלים. י"ח דבר.
- פרק ב. חנוכה. על מה נשים מתות. רשב"י במערה. בין השמשות.
- פרק ג. חמי טבריה. גזירת מרחצאות. מוקצה.
- פרק ד. פתיחת חבית. חיבור לטומאה.
- פרק ה. האם יש מיתה בלא חטא ויסורין בלא עוון, כל האומר פלוני חטא אינו אלא טועה.
- פרק ו. טומאה לכלים שמשמיעים קול. קמיעות. נכה. סגולות. דרכי האמורי.
- פרק ז. ידיעות מחלקות. מתעסק.
- פרק ח. עורות שכותבים עליהם סת"ם. קינוח בבית הכיסא.
- פרק ט. רוב הסוגיות שלא קשורות לדיני שבת, כלולות בפרק זה: טומאת עבודה זרה, טומאת ספינה, מדרס, כלאי זרעים, קבלת תורה.
- פרק י. מצניע, כלאחר יד, לא נעשתה מחשבתו, מלאכה שאין צריך לגופה. חי נושא את עצמו.
- פרק יא. קרשי המשכן. סירות.
- פרק יב. דרשות על סדר האלף בית.
- פרק יג. גדרי ניצוד.
- פרק יד. מי מלח. ים המלח. חושש בשיניו.
- פרק טו. קיפול בגדים. וקראת לשבת עונג. קניבת ירק.
- פרק טז. ספרי מינים. פילוסוף שלקח שוחד.
- פרק יז. פקק החלון.
- פרק יח. יולדת. רוח שמזיקה להקזה. יום שהתלמידים לא הגיעו לבית המדרש.
- פרק יט. מכשירי לולב סוכה ושופר. במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלים עוף בחלב. טועה בדבר מצווה (מי שהיו לו שני תינוקות למול וטעה).
- פרק כ. רפואה שהתחילה לפני שבת וצריך להמשיכה בשבת. עצות רב חסדא לבנותיו. הסרת מנעל מעל גבי האימוס.
- פרק כא. כיבוס, זריקת קליפות.
- פרק כב. ההבדלים בין בני א"י לבני בבל. התעמלות. רבי אלעזר בן ערך שכח תלמודו. שבר יד.

פרק כג. מותר לקחת ריבית מבני ביתו ללמדם. רוחו של נבוט. זיקנה. כף הקלע.

פרק כד. מחמר. צדדי בהמה ואילן. מזל יום מזל שעה ואין מזל לישראל.

שלוש חידות

(א) איפה הזכרנו "מרחיצים את המילה ביום השלישי" ולא בפרק יט ("רבי אליעזר דמילה")?

(ב) איפה הזכרנו את עניין סעודת סיום מסכת?

(ג) איפה הזכרנו – במסכת ברכות – את "מודה אני לפניך ששמת חלקי מיושבי בית המדרש", שאנו אומרים (גם) בסיום מסכת?